

กระบวนการผลิตพืชพลังงานทดแทนต้นมะเขือหินในระบบเศรษฐกิจวัฒนธรรมชุมชน
พื้นที่ภาคเหนือตอนบน

**The Product Processing of the Energy Crop “Candlenuts” Based on the
Cultural Community Economic System of the Upper Northern Thailand**

รังสรรค์ จันตะ

Rangsan Chanta

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ 50290

บทคัดย่อ

ชุมชนบ้านแม่ป่าสัก ค.แม่หอพระ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ เป็นชุมชนที่มีรากฐานทางประวัติศาสตร์และการผลิตในระบบเศรษฐกิจวัฒนธรรมชุมชนมาอย่างยาวนาน ตั้งอยู่ในพื้นที่แอ่งแม่แตงในเขตภาคเหนือตอนบน ชุมชนดังกล่าวยังคงความเป็นชุมชนในระบบสังคมแบบเครือญาติ ที่มีความใกล้ชิดกันบนฐานแกนยึดโยงทางสังคมทั้งแบบลัทธิผีสางเทวดาและผีบรรพบุรุษ ผสมผสานกับความศรัทธาในพุทธศาสนา รวมถึงระบบการผลิตที่ใช้แรงงานร่วมกันและการแลกเปลี่ยนสินค้ากันภายในชุมชนผ่านเครือข่ายตลาดท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความมั่นคงขึ้นในชุมชน และยังสามารถส่งผลให้สำนักของนักวิชาการอิสระในฐานะปัจเจกบุคคลคนหนึ่ง ประสบผลสำเร็จในการทำให้เกิดเครือข่ายชุมชนพืชพลังงานทดแทนต้นมะเขือหินและขยายออกไปอย่างกว้างขวางในขอบเขตเกือบทั่วประเทศ ทำให้เกิดการกระตุ้นจิตสำนึกทางด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทนแบบใหม่ ๆ ขึ้น เมื่อมีการขยายพื้นที่และปริมาณผลผลิตทั่วประเทศที่มากเพียงพอแล้ว ก็มีความเป็นไปได้ในการผลิตน้ำมันไบโอดีเซลจากต้นมะเขือหิน เพื่อใช้ทดแทนน้ำมันปิโตรเลียมต่อไป

คำสำคัญ : ระบบเศรษฐกิจวัฒนธรรมชุมชน สังคมเครือญาติ น้ำมันไบโอดีเซล พืชน้ำมันต้นมะเขือหิน

Abstract

“Maenapak”, the local community in Maetang District, Chiang Mai has been a community which has long history in cultural economic system. Located in Maetang basin in the upper Northern Thailand, this community is still a kinship-oriented society believing both shamanism or ancestor spirits and Buddhism. This community has a production system which requires common labor usage and exchanging goods in local market network. This has strengthened the community and also influence on a freelance academic’s conscience that later became successful in spreading network of candlenut tree planting communities across the country. It has motivated the spirit of natural conservation. When the candlenut planting areas has expanded in certain amount, there would be possibility in producing Biodiesel from this tree, reducing the need for petroleum.

Keywords: cultural economic system, kinship-oriented society, Biodiesel, candlenut planting